והוציאו למוצא. להזות שבע על טיהרו ומתן ד' על קרנותיו כדכתיב [ויקרא טז] וילמ"ד מהמזבח אשר לפני ה' וכפר עליו ומתן זה מזבח החיצון כפרק סוליתו לו (יומא דף נח:) ומהיכן התם דלהכי כתיב וילמ"ד עד דנפיק מכוליה מזבח שלמ"ד יעמוד בין המזבח ולפרכת בשעת מתנות המזבח שלמ"ד בין המזבח לפתח [1] **ללד המזרח.** שמין הפסח (מזבח) [2] בינתים ולמ"ד הויא הכנסה [3] שלמ"ד במקומה: **או דילמא.** רחמנא **א** שויה שני מקומות דכתיב ביה וילמ"ד: ס"ג בתמ"כ רבי אליעזר אומר נאמר להן לנפר בקדש ונאמר להן לנפר בקדש מה להלן בשביכיפ אף להן בשביכיפ. רבי אליעזר יליף לכפר דאשר יובא מדמה לכפר מוכל אדם לא יהיה בהאהל מועד בבואו לכפר ומזהיר שפורשין מן ההיכל בשעת הקטרה מה להלן בבואו לכפר משמע מתחילת עיצת המכפר ועד סוכרו חבריו לפרוש הילכך כתיב [4] לכפר ועדיין לא כיפר משמע [5] אף [ב] אשר יובא מדמה לכפר מתחילת הבאתה ע"מ לכפר משמע שנפסל הילכך אע"פ שלא כיפר: **ונאמר להלן לנפר בקדש.** דר' שמעון ותא [6] פר החטאת ותא שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר במאי קמיפלגי מ"ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים [ג] ומ"ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם: רבי יהודה אומר כו': [ג]הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר אמר רבי ירמיה [ד]ממשמע [ה] שנאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם (אל אהל מועד) לכפר בקודש מה ת"ל [4] והשורף מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת"ל חטאת [ה] לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים שנשרפין [ו] אבית הדשן מטמאין בגדים שאר נשרפין מנין ת"ל חטאת חטאת דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר לכפר מה תלמוד לומר לכפר [ב]לימד על כל המתכפרים שהשורפן ממטא בגדים ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

הדרן עלך כל הזובחים שנתערבו

המזבח [ז]מקדש [את] הראוי לו [ח]רבי יהושע אומר [ב]כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר [5]היא העולה על מוקדה מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאישים אם עלה לא ירד [ט]רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שנאמר היא העולה על מוקדה על המזבח מה עולה שהיא ראויה למזבח אם עלתה לא תרד אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד [י]אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו רבי שמעון אומר הזבח כשר ונסכים [ז] פסולין הנסכים [ח] כשירים והזבח פסול אפי' [ט] זה וזה פסולין [י]הזבח לא ירד והנסכים ירדו: והוציאו [א] למזבח והכנסים מהו הכא ודאי חד מקום הוא או [דילמא] [א]יציאה קרינא ביה תיקו: נכנם לכפר: [ו]תניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן [1]לכפר [ב] בקודש ונאמר להלן [2]וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר ונאמר להלן [3]ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר במאי קמיפלגי מ"ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים [ג] ומ"ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם: רבי יהודה אומר כו': [ג]הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר אמר רבי ירמיה [ד]ממשמע [ה] שנאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם (אל אהל מועד) לכפר בקודש מה ת"ל [4] והשורף מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת"ל חטאת [ה] לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים שנשרפין [ו] אבית הדשן מטמאין בגדים שאר נשרפין מנין ת"ל חטאת חטאת דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר לכפר מה תלמוד לומר לכפר [ב]לימד על כל המתכפרים שהשורפן ממטא בגדים ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

הדרן עלך כל הזובחים שנתערבו

המזבח [ז]מקדש [את] הראוי לו [ח]רבי יהושע אומר [ב]כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר [5]היא העולה על מוקדה מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי למזבח אם עלה לא ירד [ט]רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלתה לא תרד [י]אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו רבי שמעון אומר הזבח כשר ונסכים [ז] פסולין הנסכים [ח] כשירים והזבח פסול אפי' [ט] זה וזה פסולין [י]הזבח לא ירד והנסכים ירדו: **נשרפין אבית הדשן.** פירש קונטרס כדי שנסבה לעיקר על שפך הדשן ישרף כפר העלם דבר כתיב [ו] ולא דק דלמ"ל כפר העלם כתיב למ"ל כפר כהן משוח מ"מ הדין עמו דכדי שנסבה ויש לפרש דלהכי קאמר מאותן הנשרפין אבית הדשן לא מצינו שמטמא בגדים למ"ל אלא נלמד מנין לרבות פר כהן משוח כו' [ז] ול"ע מי מהן דרשת נמי נפקא לן שריפת בית הדשן כפר [יומ] הכפורים:

הדרן עלך כל הזובחים

המזבח מקדש בו'. רבי יוסף ורבן גמליאל אמרו לפרושי הך ריש"ת וכי תלי גוונא בחזקת הנפיש (ב"ב כח.) דרבי ישמעאל ורבי עקיבא קמפרשי בפיפא חזקה דריש"ת [ז] בו': **היא העולה.** פירש קונטרס היא משמע נהוייתה תהא משמעתה על מוקדה וקשה דבגמרא משמע דהיא מיעוטא הוא ולא מצינו תנא מחזק תורת העולה שמיך:

שבכיפר או בשלא כיפר. עי' לעיל דף לו ע"ב: תוד"ה היא העולה בו' דהיא מיעוטא הוא ולא ריבויא. וגם כאמה מקומות הוי היא מיעוט. לכך נראה לחזק תורת העולה שמיך תורה לחת לכל העולין, והא דמייתי היא משום דרולה להוכיח כל הלחו לאישים, אבל אם עלתה לא תרד נפקא ליה מחזק תורת העולה. ומצינו דהכי ס"ג מוסיף עליו על המזבח להוכיח דכ"ל לחו למזבח, משמע דכל חד מיעייהו לא נחית אלא להוכיח דבכיו לכ"י לחו לאישים ולכ"ג לחו למזבח, אבל אם עלה לא ירד תורת כפנר (מהר"פ):

שינוי נוסחאות

א] והוציאו (כתה"י): ב] גי' כתה"י ועי' רש"י לכפר ונאמר להלן לכפר וכל אדם וכו' בבואו לכפר מה להלן וכו' רש"א נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן לכפר בקדש מה להלן וכו': ג] ל"ל מפנים. וכ"ל ברש"י (כתה"י): ד] ל"ל תניא ממשמע (*ש"ט): ה] גי' בתה"י חטאת שיכול אין לי אלא מטמאין בגדים ונשרפין אבית הדשן אלא אלו בלבד מניין לרבות פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"ז ת"ל חטאת וכו'. וכ"ק בספרי פ' שמני (דק"ט): ו] ל"ל שהשורפו ממטא בגדים ונשרפין אבית הדשן שאר וכו' (ש"ט וכ"נ מדש"י): ז] והנסכים (*ש"ט) ועי' רש"י: ח] או הנסכים (כתי"ט): ט] ואפי' (כתי"ט ופורי"ד): י] ולפתה (*ש"ט): יא] בש"מ נוסף ליכול והכניסן. כלומר הכניס בין מזבה לפרוכת מהו: יב] ל"ל מחיצה (כתה"י וש"ט). וכ"ק גורס שאין אלא הפסק מזבה כו': יג] הכנסה שניה שלא במקומה (כתה"י וש"ט): יד] מיבע כתיב נמקך (כתה"י וש"ט) לכפר דעדיין (כי"פ): טו] אף כאן אשר (*ש"ט): טז] גי' ל"ק ור"ש יליף נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן ואת פר החטאת וכו' (צ"ק). וכתה"י כלפינו: יז] ל"ל מואת (כתה"י): יח] שהבאתו כמצותו (כי"פ וש"ט): יט] והיינו (כתה"י): כ] ל"ל חטאת חטאת (ש"מ וכי"ר) אחרי זימני מהדר (באה"ט). וכ"ק ב] כמקד"י: כא] כמקד"י וד"ו ללמדך מגזירה שוה ומיכות מחטאת חטאת ליתי שם והוא מכה"ן ועי"ש שכתב דלפמ"ש התוס' לקמן קה ע"ב בקוף העמ' דלפותא דחטאת חטאת הוי ל"ג, ה"כ ל"ל להגיה: כב] ל"ל אשר (באה"ט): כג] דמם (*ש"ט): כד] דרבי סתם במתניתין (ש"ט): כה] תיבת מעולם נמחק (ש"ט): כו] ועולה היא בהוויתה ולא תרד. היא משמע בהוויתה תהא כו' כל"ל (ב"ש): כז] נכ"ם נוסף ובפ' כהן גדול (סנהדרין כט ע"ב) גבי לא ירבה לו נשים:

תורה אור השלם

1. וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו, כג
2. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפֶּר בְּעַדּוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל: ויקרא טז, יז
3. וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא אֶת דָּמָם לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ יוֹצִיא אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת עֹרֹתָם וְאֶת בְּשָׂרָם וְאֶת פִּרְשָׁם: ויקרא טז, כז
4. וְהִשְׁרָה אֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה: ויקרא טז, כח
5. צו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמּוֹקֵד כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ: ויקרא ו, ב

מוסף רש"י

בשכיפר. כשנתן ממנו על גבי המזבח הפנימי הוא דקפקפל רבי יהודה לגה מיפפל כהכשפה (לעיל לו.) **מתני'. המזבח מקדש.** פסולין שלם עלו לגה ירלו, את הראויו לו. ובלבד שיהל דבר שנרלה כבר למזבח, וכגון' מפרש למעוטי קמלים שלם קדשו בכלל, שגבל פיגול ונפסל דמו וכשהן במחשבת פסול, לם עלו לגה ירלו, והם מפרש טעמל שהיו פסולין בקדש, ללומר שנפסלו בעזרה: **כל הראוי לאישים.** להקטיר על **האם:** העולה על מוקדה. ממוקדה דייק דהייט לאשים, דלמר קרל כל הלילה תסל שם, דכיון דעלתה לגה תרד, ומשום כשיהה לגה מיעטיך, כל הלחו לאישים גרסינן, ולגה גרסינן כל העולה לאשים, וטעמל דדכן גמליאל מעל המזבח (סנהדרין לד.):

פ א מיי' פרק ג מהל' פסה"מ הלכה יד:
פא ב מיי' פרק ה מהל' פרה הלכה ד:
א ג מיי' פרק ג מהל' פסה"מ הלכה ג:
ב ד מיי' שם הלכה יד: